

Minkó-Miskovics Mariann¹

A muzeális katonai rádiók kereskedelmének és forgalmazásának kérdései a hatályos haditechnikai szabályozás tükrében

[DOI 10.17047/Hadtud.2022.32.E.15](https://doi.org/10.17047/Hadtud.2022.32.E.15)

A muzeális katonai rádiók kereskedelmének, illetve forgalmazásának kérdésköre egy marginális területnek tűnhet, ugyanakkor a katonai hírközlési eszközök körét tekintve jelentősége mindenképp kiemelkedő. A muzeális katonai rádiókra vonatkozó szabályozás, így különösen forgalmazásukra és kereskedelmükre vonatkozó szabályok még nem kerültek elemzésre, pedig egy ország védelempolitikája, illetve hírközlése során rendkívül fontosnak tekinthetők. A tanulmány célja annak bemutatása, hogyan alakul Magyarországon, mint az Európai Unió egy tagállamában a muzeális katonai rádiókra, azok kereskedelmére és forgalmazására vonatkozó szabályozás, illetve ennek milyen büntetőjogi vetületei vannak.

KULCSSZAVAK: muzeális katonai rádió, kereskedelem, forgalmazás, joggyakorlat

The issues of trade and distribution of museum military radios in the light of the current military legislation

The issue of the trade and distribution of museum military radios may seem to be a marginal area, but its importance regarding military communication equipment is certainly outstanding. The regulation governing museum military radios, and in particular the rules on their distribution and trade, have not ever been analyzed, although they may be considered rather important in a country's defense policy and communications. The aim of the present article is to show how the regulation on museum military radios, their trade and distribution are developing in Hungary, as a member state of the European Union, and what are the criminal aspects of its regulation.

KEYWORDS: museum military radio, distribution, trade, practice

I. Bevezetés

A katonai hírközlés a történelem során mindig kiemelt jelentőséggel rendelkezett, a szövetséges fegyveres erők különböző hírközlési eszközökkel tartották a kapcsolatot egymással és igyekeztek az ellenséges erők hírközlési eszközeit lehallgatva, feltörve többletinformációkhoz, a háború során előnyt jelentő információkhoz jutni. A technikai fejlődés során a katonai hírközlési eszközök egyre kifinomultabbak, pontosabbak és nehezebben kijátszhatók lettek, amelynek révén az Európai Unióban és annak tagállamaiban, így Magyarországon is megnőtt a szerepük a háborús, de a békés időszakokban is. Ennek eredményeként pedig egyre sürgetőbbben jelentkezett az igény a katonai hírközlés során használt eszközök – katonai rádiók – megfelelő jogi szabályozásának megalkotására, amely végül az Európai Unión belül a 2008/944/KKBP közös állásponiban² csúcsosodott ki. Ezen közös

¹ Egyéni ügyvéd, PhD, LLM - dr.miskovics.mariann@gmail.com, ORCID: 0000-0001-9973-0924

² A Tanács 2008/944/KKBP közös állásponja (2008. december 8.) a katonai technológia és felszerelések kivitelének ellenőrzésére vonatkozó közös szabályok meghatározásáról (a továbbiakban: 2008/944/KKBP álláspont)

álláspont az Európai Unión belül szabályozza a katonai technológia és felszerelések kivitelével kapcsolatos közös szabályokat. A közös álláspont alapját az Európai Unió közös katonai listája („*Military List - ML*”) képezi, amelyet minden év elején³ az EU frissített formában közzétesz a katonai technológia és felszerelések EU-n belüli transzferét szabályozó irányelv, a 2009/43/EK irányelv értelmezésének megkönnyítése⁴ és az egységes jogalkalmazás biztosítása érdekében.

A közös katonai listán rendkívül sok haditechnikai termék, illetve felszerelés szerepel, amelyek közé tartozik a jelen tanulmány tárgyát képező muzeális katonai rádió is, mint hírközlési berendezés, amelyre vonatkozó szabályozás jelentősége vitathatatlan, ám szabályozásának feldolgozására – ideértve a jelenleg Magyarországon gyakran előforduló kereskedelemmel és forgalmazással kapcsolatos kérdéskört is – még egyáltalán nem került sor.

Jelen tanulmány célja annak részletes bemutatása és elemzése, hogyan alakul Magyarországon a katonai célokra tervezett, de muzeális katonai rádiók kereskedelmének, illetve forgalmazásának szabályozása és ehhez kapcsolódóan a joggyakorlat, ideértve az egyes bíróságok és hatóságok jogalkalmazásának és az azokkal kapcsolatosan felmerült kérdéseknek vizsgálatára kerül sor.

II. A muzeális katonai rádiók kereskedelmére, illetve vonatkozó szabályozás

A muzeális katonai rádiók kereskedelmére, illetve forgalmazására vonatkozó szabályozás két részből áll: az európai uniós szabályozásból és az azt átültető magyar szabályozásból, amelyhez viszonylag szűkkörű és nem teljes mértékben kiforrott bírósági és hatósági gyakorlat kapcsolódik.

1. A muzeális katonai rádiók fogalmának szabályozása

A kereskedelemmel kapcsolatos szabályozás vizsgálata előtt mindenképp érdemes foglalkozni azzal a kérdéskörrel, hogy pontosan mely eszközök tekinthetők katonai rádióknak, illetve amennyiben muzeális katonai rádiókról van szó, milyen kritériumok alapján kerül sor ezen speciális tárgykör (*muzeális*) meghatározására.

A közösségi jogi szabályozást vizsgálva megállapítható, hogy nem került sor kifejezetten a „*katonai rádió*” fogalmának meghatározására; a katonai rádiók, mint védelmi vonatkozású termékek – figyelemmel a 2009/43/EK irányelvben foglaltakra – elektronikai berendezéseknek minősülnek.⁵ A szabályozás a „*muzeális*” kifejezést sem tartalmazza a katonai rádiók vagy elektronikai berendezések vonatkozásában, egységesen minden olyan elektronikai berendezést ebbe a körbe volt a jogalkotó, amely kifejezetten katonai felhasználás érdekében került megtervezésre.

³ Az Európai Unió közös katonai listája a Tanács által 2022. február 21-én elfogadva (a katonai technológia és felszerelések kivitelének ellenőrzésére vonatkozó közös szabályok meghatározásáról szóló 2008/944/KKBP tanácsi közös álláspont által szabályozott eszközök)

⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/43/EK irányelve (2009. május 6.) a védelmi vonatkozású termékek Közösségen belüli transzferére vonatkozó feltételek egyszerűsítéséről

⁵ 2009/43/EK irányelv Melléklet ML11.

A magyar szabályozás alapja egy kormányrendelet (a továbbiakban: Hkr.)⁶, amely teljes mértékben megegyezik a 2009/43/EK irányelvben foglaltakkal: haditechnikai termékként kezeli a muzeális katonai rádiókat,⁷ amelyek esetében nem határozta meg a „katonai rádió” vagy a „muzeális katonai rádió” fogalmát.⁸

Megjegyzendő, hogy a magyar jogalkotó – bár kifejezetten fogalmat nem alkotott és az említett kifejezéseket (*muzeális katonai rádió*) sem használja – mégis szabályozni kívánta az említett eszközsoportot: így került megalkotásra a „nem polgári célú frekvenciagazdálkodás körébe tartozó rádióberendezés” (a továbbiakban: „nem polgári rádióberendezés”) kifejezés az elektronikus hírközlésről szóló törvényben (a továbbiakban: „Eht.”).⁹ Ennek megfelelően a magyar szabályozás külön foglalkozik a nem polgári rádióberendezésekkel, így – többek között – a frekvenciák kiosztásával és a megfelelés értékelésével is. A magyar szabályozásból mindenképp kiemelendő a kifejezetten rádióberendezésekkel foglalkozó jogszabály (a továbbiakban: „NMHHR”) is, amely – bár fogalmat nem állapít meg – meghatározza a nem polgári rádióberendezés kialakításának feltételeit: védelem, elektromágneses összeférhetőség és rádióspektrum hatékony használatának biztosítása (alapvető követelmények), amelyeket összességében megfelelési eljárásban kell lefolytatni. A megfelelési eljárásban a gyártó, az ellenőrző szervezet és más megfelelésértékelő szervezet jár el együttesen.¹⁰

Emellett megállapítható, hogy a „rádióberendezés” fogalma rögzítésre került, így rádióberendezésnek tekinthető a rádiótávközlés céljából rendeltetésszerűen rádióhullámokat kibocsátó, vevő vagy kibocsátó és vevő villamos vagy elektronikus termék, vagy olyan villamos vagy elektronikus termék, amelyet tartozékokkal, például antennával kell kiegészíteni ahhoz, hogy rádiótávközlés céljából rendeltetésszerűen rádióhullámokat tudjon kibocsátani, venni vagy kibocsátani és venni.¹¹

⁶ A haditechnikai tevékenység engedélyezésének és a vállalkozások tanúsításának részletes szabályairól szóló 156/2017. (VI. 16.) Korm. rendelet

⁷ 156/2017. (VI. 16.) Korm. rendelet I. melléklet XI. Fejezet a) pont

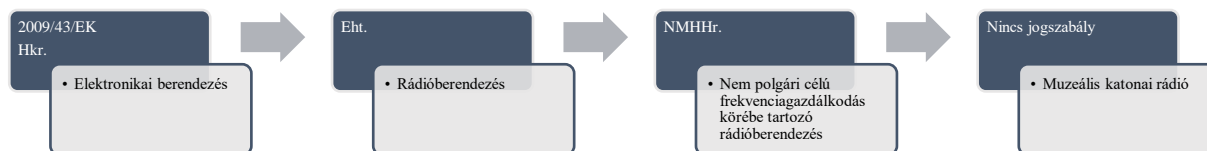
⁸ Megjegyzendő, hogy az átültetés során ezen a területen is lehetőség nyílt volna eltérés alkalmazására (HUML lista bevezetésére), azonban erre nem került sor. Ennek alapján kifejezett eltérésnek nem tekinthető a HUML26 1. pontjában meghatározott titkosszolgálati eszközökhöz kapcsolódó megjegyzésben meghatározott 5. pontban szereplő kivétel, amely szerint a HUML26 körébe nem tartoznak („...nem vonja engedélyezés alá az alábbi eszközöket, berendezéseket, tartozékokat...”) polgári vagy rádióamatőr felhasználásra tervezett rádiófrekvenciás adó-vevő készülékek. Ez a kivétel ugyanakkor ebben az esetben nem is lenne alkalmazható, tekintettel arra, hogy a muzeális katonai rádiók esetében a tervezés kifejezett célja a katonai felhasználás volt, még akkor is, amennyiben a tervező és gyártó társaság egyaránt polgári és haditechnikai felhasználású termékeket gyártott.

⁹ A továbbiakban a „nem polgári rádióberendezés” elnevezést a „katonai rádió” elnevezéssel párhuzamosan, annak szinonimájaként használom.

¹⁰ A nem polgári célú frekvenciagazdálkodás körébe tartozó rádióberendezésekről szóló 7/2017. (VII. 28.) NMHH rendelet 3-4. §

¹¹ Az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény 188. § 108. pont

A hatályos európai uniós és magyar szabályozást összehasonlítva a fenti fogalmak az alábbi rendszerben ábrázolhatók:

1. számú ábra.

Az egyes jogszabályokban meghatározott fogalmak alakulása

(Forrás: Az ábra saját adatgyűjtés eredménye a feldolgozott jogszabályok alapján elkészítve)

A szabályozásokat összevetve megállapítható, hogy egyik sem foglalkozott a muzeális katonai rádiók esetében a működőképességgel, illetve az alkalmazhatósággal, mint speciális vizsgálandó körülményekkel az egyes kategóriákba sorolás tekintetében.¹² Ez azért is okoz problémát, mert a muzeális katonai rádiók a jelen technikai fejlettség mellett nem vagy nem megfelelően vagy csak rendkívül speciális körülmények mellett működtethetők, tehát alkalmazásuk lényegesen nehezebbnek tekinthető, mint az „átlagos” rádióké, illetve a jelenleg alkalmazott katonai rádióké, figyelemmel a rádióberendezés fogalmában meghatározott követelményekre.¹³ Ennek alapján ugyanakkor meghatározható lenne a muzeális katonai rádió fogalma, amely fogalom mindenképp tartalmazhatná a műszaki feltételek mellett a jelenkori – katonai célú hírközlésre való alkalmazhatatlanság előírását is. A fogalom meghatározása a vonatkozó európai uniós szabályozás miatt kizárólag az európai uniós jog keretei között valósulhatna meg, amelyet a magyar jogszabályok ültetnének át; jelenleg azonban ezzel kapcsolatos jogalkotási dokumentum még nem került megalkotásra, a fogalom kimunkálása a közeljövőben nem várható.

2. Kereskedelem vs. forgalmazás

A muzeális katonai rádiók fogalmának meghatározását követően kerülhet csak sor a kereskedelem, illetve a forgalmazás fogalmainak vizsgálatára. A hatályos jogszabályok, illetve a bírósági gyakorlat vizsgálatát követően megállapítható, hogy fogalmi meghatározásra nem került sor a haditechnika területén.¹⁴ Ezzel szemben ugyanakkor – egy, a későbbiekben

¹² Erre vonatkozóan lásd: MINKÓ-MISKOVICS Mariann: A (lő)fegyver fogalmának változásai az 1961-es, az 1978-as és a 2012-es büntető törvénykönyvekben, *Belügyi Szemle*, 2021., 69. évfolyam, 3. különszám, 108–125.

¹³ Például speciális áramellátás szükséges hozzájuk, kizárólag meghatározott elektroncsövek segítségével működtethetők, stb. Részletesen lásd: *Rádiócsövek. Rádiócsőgyártás Magyarországon*. http://www.radiomuseum.hu/radiocso_m.html (Letöltés dátuma: 2022. április 4.)

¹⁴ Természetesen ez nem jelenti azt, hogy más jogterületen – például a polgári jog területén – ne került volna sor a „forgalmazás”, illetve a „kereskedelem” fogalmainak szabályozására. Lásd például a forgalmazási szerződés fogalmát a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 6:372. §-ában. Ez ugyanakkor megfelelő utaló rendelkezés hiányában nem tekinthető irányadónak a haditechnika – és ennek révén jelen tanulmány – tekintetében.

részletesen kifejtésre kerülő állásfoglalási kérelemre adott válaszban foglaltakra – megállapítható, hogy a kereskedelem és a forgalmazás egymástól eltérnek, a forgalmazás inkább üzletszerű tevékenységnek tekinthető, amely az egyszeri adásvételi megállapodásokat nem foglalja magában.¹⁵

A forgalmazás és a kereskedelem jellemzői ennek megfelelően az alábbiak szerint foglalható össze:

2. számú ábra.

A forgalmazás és a kereskedelem jellemzői a vonatkozó állásfoglalás iránti kérelem alapján
 (Forrás: Az ábra saját adatgyűjtés eredménye a JHÁT/97491-3/2021-ITM iktatószámú válasz alapján összeállítva)

Figyelemmel a fentiekre, megállapítható, hogy a muzeális katonai rádiók tekintetében a szabályozás két részre bontható: magánszemélyek közötti kereskedelem, illetve nem magánszemélyek közötti, üzletszerűen folytatott forgalmazás. A tanulmány további részében ezen felosztásnak megfelelően kerül sor az egyes területek vizsgálatára.

3. A muzeális katonai rádiók kereskedelme: mindent szabad?

A rendelkezésre álló jogszabályokat, illetve bírósági és hatósági joggyakorlatot megvizsgálva megállapítható, hogy – a büntetőjog területén kívül – nem került sor a muzeális katonai rádiók kereskedelmére vonatkozóan bármilyen szabályozás megalkotására. Ennek megfelelően – az említett és a későbbiekben részletesen bemutatásra kerülő büntetőjogi tényálláson kívül – magánszemélyek egymás között korlátozások nélkül kereskedhetnek muzeális katonai rádiókkal.¹⁶

¹⁵ Iktatószám: JHÁT/97491-3/2021-ITM

¹⁶ A muzeális katonai rádiók kereskedelme jelenleg is rendkívül aktívnak tekinthető, több internetes oldalon is árulnak ilyen eszközöket vagy üzemeltetésükhöz szükséges alkatrészeket. Lásd például: <https://www.jofogas.hu/magyarország?q=katonai%20r%C3%A1di%C3%B3> (Letöltés ideje: 2022.03.24.), <https://www.vatera.hu/gyujtemeny/militaria/egyenruhak-es-tartozekok/felszereselek-hasznalati-targyak/index-c2945.html?q=Katonai+r%C3%A1di%C3%B3+elad%C3%B3&qt=1&td=on> (Letöltés ideje: 2022.03.24.), <https://hasznaltcuccok.com/?page=1&q=katonai+r%C3%A1di%C3%B3> (Letöltés ideje: 2022.03.24.)

4. A muzeális katonai rádiók forgalmazásának kérdései

A muzeális katonai rádiók forgalmazására vonatkozó szabályozás alapját – a már említettek szerint – az NMHHr. képezi, kifejezetten meghatározva, hogy milyen esetben és feltételek mellett forgalmazható katonai rádió. Az NMHHr. szerint a katonai rádió forgalmazása csak a megfelelőségértékelő szervezetek által lefolytatott megfelelőségi eljárás eredményeként kiadott megfelelőségigazolás megléte mellett lehetséges.¹⁷

Megvizsgálva ugyanakkor a megfelelőségértékelési eljárásban¹⁸ résztvevő személyeket és szervezeteket, megállapítható, hogy a muzeális katonai rádiók esetében nem értelmezhető minden esetben az NMHHr. által előírt gyártói részvétel, hiszen a muzeális katonai rádiók egy részének a gyártója több esetben jogutód nélkül megszűnt vagy tevékenységi köre megváltozott.¹⁹ Ennek eredményeként azonban – figyelemmel a megfelelőségigazolás meglétének követelményét – nem lehetne semmilyen muzeális katonai rádiót forgalmazni, hiszen a gyártó nem tud megfelelően részt venni a vonatkozó eljárásban.²⁰

Tovább nehezíti a muzeális katonai rádiók forgalmazását a haditechnikai törvény (a továbbiakban: „Htv.”)²¹ is, amely meghatározza, hogy a haditechnikai termék forgalmazása haditechnikai szolgáltatás nyújtásának minősül,²² amely viszont hadiipari tevékenységnek²³ minősül. A hadiipari tevékenység végzéséhez pedig engedély szükséges,²⁴ amelynek révén tehát a forgalmazás kizárólag szigorúan meghatározott feltételek megléte mellett végezhető.

III. Jogértelmezési kérdések

Annak érdekében, hogy a muzeális katonai rádiók kereskedelmére, illetve forgalmazására vonatkozó szabályozás jelen tanulmány keretében említett értelmezési kérdések megválaszolásra kerüljenek, több esetben is állásfoglalás iránti kérelmek²⁵ kerültek megküldésre a Belügyminisztérium, a Honvédelmi Minisztérium, az Innovációs és

¹⁷ 7/2017. (VII. 28.) NMHH rendelet 4. § (5) bekezdés

¹⁸ A megfelelőségértékelési eljárással kapcsolatos általános tájékoztatót lásd: https://nmhh.hu/cikk/1519/Eljarasi_tajekoztato_az_altalanos_radioengedely_kerelmezeserol_es_kiadasarol_a_ne_m_polgari_celu_eljarasban (Letöltés ideje: 2022.03.24.)

¹⁹ Ilyennek tekinthető például az Elektromos Készülékek és Anyagok Gyára, amely 1947-ben megszűnt vagy a Mechanikai Laboratórium Híradástechnikai Kísérleti Vállalat, amely a rendszerváltást követően szűnt meg.

Forrás: <https://kepmas.hu/hu/radiok-gyermekkor-almom-beteljesedeset-jelentik-szazharmincegy-muzealis-radio-tardoson> (Letöltés ideje: 2022. március 23.), <https://itf.njszt.hu/intezmeny/ml> (Letöltés ideje: 2022. március 23.)

²⁰ Megjegyzendő, hogy a megfelelőségértékelési eljárásban résztvevő személyek és szervezetek meghatározása konjunktívnak tekinthető, tehát a gyártónak és a megfelelőségértékelő szervezetnek együttesen kell eljárnia.

²¹ A haditechnikai termékek gyártásának és a haditechnikai szolgáltatások nyújtásának engedélyezéséről szóló 2005. évi CIX. törvény

²² 2005. évi CIX. törvény 1. § e) pont

²³ 2005. évi CIX. törvény 1. § b) pont

²⁴ 2005. évi CIX. törvény 2. § (1) bekezdés

²⁵ Együttesen, 2021. augusztus 24. napján került sor az állásfoglalás iránti kérelmek megküldésére az Innovációs és Technológiai Minisztérium, a Honvédelmi Minisztérium és a Belügyminisztérium részére, amelyek teljes mértékben megegyeztek egymással.

Technológiai Minisztérium részére.²⁶ Emellett ugyancsak állásfoglalás iránti kérelem került megküldésre a Budapest Főváros Kormányhivatala Kereskedelmi, Haditechnikai, Exportellenőrzési és Nemesfémhitelesítési Főosztályának Haditechnikai Osztálya részére is.

1. Az egyes minisztériumok részére megküldött kérelmek

Az állásfoglalás iránti kérelmek alapja a Hkr-ben foglalt haditechnikai tevékenység fogalmának meghatározása volt, amely mindenképpen egy engedélyköteles tevékenység és amely a Hkr. mellékletében meghatározott haditechnikai eszközöket, termékeket foglalja magában. Ez pedig – nyelvtani értelmezés szerint – azt jelenti, hogy a kifejezetten katonai célra tervezett muzeális rádiókhoz kapcsolódó tevékenységek végzéséhez minden esetben a Hkr. által meghatározott engedély szükséges. Az állásfoglalás iránti kérelmekben így összefoglalóan azon kérdés tisztázásának szükségessége merült fel, hogy az 1945 előtt gyártott és a mai katonai rádiókkal, elektromos berendezésekkel kapcsolatos jogszabályi feltételeket nem teljesítő eszközök, berendezések magánszemélyek közötti adásvételére milyen jogszabályok az irányadók. Az állásfoglalás iránti kérelmek emellett arra is irányultak, hogy a Hkr-ben meghatározott tevékenységek magukban foglalják-e a magánszemélyek közötti kereskedelmet, illetve a magánszemélyek általi birtoklást és amennyiben igen, ezt pontosan melyik jogszabály alapján teszik.

A Honvédelmi Minisztérium az állásfoglalás iránti kérelemre mellőzte a válaszadást.

A Belügyminisztérium válaszában megállapította, hogy az állásfoglalás iránti kérelemben megjelölt terület tekintetében nincs lehetősége válaszolni, tekintettel arra, hogy annak megválaszolása az Innovációs és Technológiai Minisztérium hatáskörébe tartozik és az állásfoglalás iránti kérelmet továbbította az Innovációs és Technológiai Minisztérium részére.²⁷

Az Innovációs és Technológiai Minisztérium részletes és alapos választ küldött, amely érdemben is kitért a részére küldött állásfoglalás iránti kérelemben feltett kérdésekre. A válaszban rögzítésre került, hogy a Hkr. nem alkalmaz kivételszabályokat ebben az esetben a termékek tervezésével és gyártásával összefüggésben, ideértve azt az esetkört is, amikor a katonai célú felhasználásra alkalmatlan eszközök kikerülnének a szabályozás hatálya alól. Az Innovációs és Technológiai Minisztérium emellett értelmezte a „*forgalmazás*” fogalmát is,²⁸ amely álláspontja szerint egy jellemzően kereskedelmi jellegű, üzletszerű tevékenység, tehát a magánszemélyek közötti egyszeri adásvétel nem tartozik a Hkr. hatálya alá.²⁹ Ennek alapján pedig magánszemélyek egymás között kereskedhetnek muzeális katonai rádiókkal. Megjegyzendő ugyanakkor, hogy az állásfoglalás iránti kérelemre adott válasz kizárólag iránymutatásnak tekinthető és nem rendelkezik kötelező erővel, amelyet az Innovációs és Technológiai Minisztérium válaszában kifejezetten rögzített is.

²⁶ A jogalkotó meghatározására ebben az esetben a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) kormányrendelet 40. § (1) bekezdésének 9. pontja, 108. §-a, illetve 116. § 1. pontja alapján került sor.

²⁷ Iktatószám: BM/12930-1/2021.

²⁸ Megjegyzendő, hogy a forgalmazás fogalmát a Hkr., illetve a 2009/43/EK irányelv sem határozza meg.

²⁹ Iktatószám: JHÁT/97491-3/2021-ITM

2. A jogalkalmazás: a joggyakorlat hiánya?

A joggyakorlatot megvizsgálva megállapítható, hogy még egyetlen bírósági határozat sem született Magyarországon, amely a Hkr. keretében szabályozott ML11. kérdéskörével foglalkozna.³⁰ Ez ugyanakkor nem jelenti azt, hogy a jogalkalmazás tekintetében nem került volna sor az ML11. fejezetébe tartozó termékek vizsgálatára, tekintettel arra, hogy ez a kérdéskör a magyar muzeális hírközlési eszközökkel foglalkozó személyeket, egyesületeket³¹ rendkívüli mértékben érinti, emellett katonai és védelempolitikai szempontból is kiemelt jelentőséggel rendelkezik.

A joggyakorlat tekintetében ugyancsak értelmezési kérdés került megküldésre a muzeális katonai rádiókkal is foglalkozó, engedélyezési eljárások tekintetében kizárólagos hatáskörrel és illetékességgel rendelkező Budapest Főváros Kormányhivatala Kereskedelmi, Haditechnikai, Exportellenőrzési és Nemesfémhitelesítési Főosztályának Haditechnikai Osztálya (a továbbiakban: BFKH) részére.³² Az állásfoglalás iránti kérelemre adott válaszban a BFKH kiemelte, hogy az állásfoglalás iránti kérelemben felvetettek releváns kérdéseket tartalmaznak, hiszen a vonatkozó szabályozás a technika avulását csak egyes, meghatározott helyeken veszi figyelembe, ugyanakkor álláspontja szerint nem valószínű, hogy a közös katonai lista alapját képező Wassenaari Megállapodásban³³ erre a későbbiekben kitérnének. Emellett a BFKH álláspontja szerint tovább nehezíti a muzeális katonai rádiók helyzetét az is, hogy az ML11. egy példálózó felsorolást tartalmaz, amelynek eredményeként gyakorlatilag bármilyen – gyártói nyilatkozat alapján – kifejezetten katonai célra tervezett elektronikai berendezés ebbe a körbe tartozhat és ennek eredményeként engedélyköteles.

A gyakorlat tehát ezen a téren meglehetősen hiányosnak tekinthető, amely a jogszabályi rendelkezések pontatlanságából, illetve a szabályozás hiányából ered. Ennek révén pedig több esetben is sor került büntetőeljárások kezdeményezésére,³⁴ hiszen amennyiben a muzeális katonai rádiókat gyűjtő magánszemélyek egymással kereskednek, ilyen típusú rádiókkal kommunikálnak egymással, bűncselekményt követnek el.³⁵

³⁰ A vizsgálat lefolytatására 2022. március 23. napjáig került sor.

³¹ Lásd például Budapesti Fővárosi Rádióamatőr Klub (székhely: 1222 Budapest, Zsineg utca 22.; nyilvántartási szám: 01-02-0008605; nyilvántartó hatóság: Fővárosi Törvényszék; képviseli: Száraz István elnök), Rádiógyűjtők Magyarországi Klubja (székhely: 2800 Tatabánya, Ibolya utca 21.; nyilvántartási szám: 01-02-0009486; nyilvántartó hatóság: Fővárosi Törvényszék; képviseli: Máthé Sándor elnök)

³² Az állásfoglalás iránti kérelem megküldésére 2021. július 20. napján került sor elektronikus úton és a kérelem teljes mértékben megegyezett az egyes minisztériumoknak megküldött állásfoglalás iránti kérelemmel.

³³ Wassenaari Megállapodás a Hagyományos Fegyverek és Kettős Felhasználású Termékek és Technológiák Exportja Ellenőrzéséről, amelyet a magyar jogba a kettős felhasználású termékek kivitelére, transzferjére, brókertevékenységére és tranzitjára vonatkozó közösségi ellenőrzési rendszer kialakításáról szóló 428/2009/EK rendelet, a kettős felhasználású termékek külkereskedelmi forgalmának engedélyezéséről átültetését elvégző 13/2011. (II. 22.) kormányrendelet implementált.

³⁴ A közelmúlt eseményeit tekintve lásd például: https://24.hu/belfold/2009/09/01/gyanusitott lett ud zrt/?utm_source=mandiner&utm_medium=link&utm_campaign=mandiner_201605 (Letöltés ideje: 2022.03.24.), <https://atlatszo.hu/kozugy/2021/06/16/nav-nyomozok-jartak-meszaros-lorinc-birtokan/> (Letöltés ideje: 2022.03.24.), http://hir6.hu/cikk/12976/080711_orizetben_a_francia_idegenlegios (Letöltés ideje: 2022.03.24.)

³⁵ Részletesen lásd jelen tanulmány IV. pontjában kifejtve.

IV. Kitekintés: a muzeális katonai rádiók kereskedelmének, illetve forgalmazásának büntetőjogi vetülete

A jelenleg hatályos Büntető Törvénykönyv (a továbbiakban: Btk.)³⁶ a nemzetközi kötelezettségen alapuló közbiztonsági célú gazdasági előírások elleni bűncselekmények³⁷ között szabályozza a haditechnikai termékkel vagy szolgáltatással visszaélés bűncselekményét, amely a Htv-ben és a Hkr-ben megállapított rendelkezések megsértése esetén merülhet fel a muzeális katonai rádiók tekintetében.

A jogalkotó a tényállás keretében³⁸ tilalmazza az engedély nélküli vagy annak kereteit túllépve történő haditechnikai termék forgalomba hozatalát, haditechnikai szolgáltatás nyújtását és az elkövetőre két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés büntetés kiszabását teszi lehetővé.³⁹ Ugyanakkor a Btk. teljes mértékben eltér a Htv-ben és a Hkr-ben szabályozott haditechnikai termék és szolgáltatás fogalmaitól, háttérjogszabályként egy másik EU rendeletre⁴⁰ hivatkozik, amely ráadásul más termékkörrel foglalkozik, mint a Hkr. és a Hkr. alapját szolgáló 2008/944/KKBP közös álláspont révén a 2009/43/EK rendeletben megállapított termékek.

A kapcsolódó joggyakorlatot megvizsgálva megállapítható, hogy kifejezetten a bűncselekményhez kapcsolódó bírósági határozat meghozatalára rendkívül kevés esetben került sor és azok sem a muzeális katonai rádiókkal kapcsolatosak; a bűncselekmény leginkább haditechnikai terméknek minősülő lőfegyverek esetében került megállapításra.⁴¹ A jogalkalmazó ugyanakkor több olyan esetben is hozott határozatot, amelyek szorosan kapcsolódnak a haditechnikai termékkel vagy szolgáltatással visszaélés bűncselekményéhez, emellett a már említett Hkr-ben szereplő és az Innovációs és Technológiai Minisztérium által is értelmezett forgalmazás-fogalomhoz.

A Kúria két határozatában is foglalkozott az üzletszerűséggel a hasonló jellegű bűncselekmények tekintetében, megállapítva azon bűncselekmények körét, amelyek az üzletszerűség tekintetében hasonlónak tekinthetők és emiatt az együttes elbírálás során megalapozhatják az üzletszerű elkövetés megállapítását, figyelembe véve az elkövetés konkrét körülményeit. Így a Kúria szerint az üzletszerűség tekintetében hasonlónak tekinthetők egyes

³⁶ A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény

³⁷ Ez a fejezet foglalkozik még a nemzetközi szerződés által tiltott fegyverrel való visszaélés, a nemzetközi gazdasági tilalom megszegése, a nemzetközi gazdasági tilalom megszegése feljelentésének elmulasztása, illetve a kettős felhasználású termékkel való visszaélés bűncselekményeivel is.

³⁸ A tényállás részletes ismertetésére nem kerül sor, kizárólag a jelen tanulmány szempontjából releváns részek bemutatása történik, ugyanakkor a tényállás alapos elemzésére kizárólag indokolásokban, kommentárokból történt, a tényállás részletes elemzésével a szakirodalom egyáltalán nem foglalkozott. Lásd például: Elek Balázs: Haditechnikai termékkel vagy szolgáltatással visszaélés és a Kettős felhasználású termékkel visszaélés (Btk. 329-330. §). In: Elek, Balázs; Horváth, Tóth Imola; Rozsnyai, Balázs; Somogyi, Gábor; Somogyi, Zoltán - Elek, Balázs (szerk.) Európai és Nemzetközi hatások a büntetőjogban, Debrecen, Magyarország : Dr. Elek Balázs (2018), 203–209.

³⁹ 2012. évi C. törvény 329. § (1) bekezdés

⁴⁰ Az egyes, a halálbüntetés, a kínzás vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés során alkalmazható áruk kereskedelméről szóló 2019/125/EU rendelet tekinthető irányadónak.

⁴¹ Lásd például: Fővárosi Bíróság 10.B. 1217/2010/9., Miskolci Törvényszék 8.B.1119/2011/74., Fővárosi Bíróság 4.B.255/2009/82., Fővárosi Ítéltábla 4. Bhar.280/2018/6.

visszaélés-bűncselekmények, tehát a robbanóanyaggal vagy robbantószerrel visszaélés, a lőfegyverrel vagy lőszerrel visszaélés, a nemzetközi szerződés által tiltott fegyverrel visszaélés és a haditechnikai termékkel vagy szolgáltatással visszaélés.⁴² A Kúria egy másik határozatában az üzletszerűség-bűnhalmazat kérdéskörét értelmezte és megállapította, hogy ugyanolyan, akár hasonló jellegű több bűncselekmény üzletszerű megvalósítása esetén bűnhalmazatot kell megállapítani a haditechnikai termékkel vagy szolgáltatással visszaélés bűncselekményének alapesete és minősített esete tekintetében is.⁴³

A haditechnikai termékkel vagy szolgáltatással visszaélés bűncselekménye esetében – a jogszabályi rendelkezések és a joggyakorlat mellett - a rendelkezésre álló statisztika⁴⁴ megvizsgálása is mindenképpen szükséges. Az elérhető statisztikai adatok megvizsgálva megállapítható ugyanakkor, hogy kifejezetten⁴⁵ muzeális katonai rádiókkal kapcsolatosan nem került sor ilyen bűncselekmény elkövetésére.⁴⁶

A muzeális katonai rádiók kereskedelmének, illetve forgalmazásának büntetőjogi aspektusát áttekintve megállapítható, hogy a haditechnikai termékkel és szolgáltatással visszaélés bűncselekményének körébe tartozik, ám a rendelkezésre álló adatok szerint egyáltalán nem került sor büntetőeljárás lefolytatására muzeális katonai rádiók kereskedelmének vagy forgalmazásának szabályai megsértése miatt.

V. Összefoglalás

A fentieket megvizsgálva megállapítható, hogy a muzeális katonai rádiók szabályozása Magyarországon meglehetősen kiforrottlannak tekinthető. A jogszabályok nem követik a

⁴² 39. BK vélemény A hasonló jellegű bűncselekmények az üzletszerűség megállapításánál

⁴³ 37. BK vélemény Az üzletszerűen elkövetett bűncselekményekről

⁴⁴ A statisztika tekintetében megállapítható, hogy 2009. január 1. napja óta összesen 11 haditechnikai termékkel vagy szolgáltatással visszaélés bűncselekményének elkövetésére került sor.

Forrás:

[https://bsr-sp.bm.hu/SitePages/ExcelMegtekinto.aspx?ExcelName=/BSRVIR/Regisztr%c3%a1t%20b%c5%b1ncselekm%c3%a9nyek%20sz%c3%a1ma%20az%20elk%c3%b6vet%c3%a9s%20helye%20szerint_ver20180713094758.xlsx&Token=WHFuVDcrUU1ZeWtwcldqNkZHUFppMTITRVNnalVzaU5ITTh1WTFrS29tTGswS0UxdkRRcJFD S040aTNmaDRVeFdoRG1TOctaR000VHIYb09uVW9UZ0VSMmNJM2p4cFdXSmpmNXdNS3g4QWEyOVB 0Q1Y0akdmZ3pKblJBN0IIQjA=](https://bsr-sp.bm.hu/SitePages/ExcelMegtekinto.aspx?ExcelName=/BSRVIR/Regisztr%c3%a1t%20b%c5%b1ncselekm%c3%a9nyek_ver20211006043159.xlsx&Token=SIJrZzc4TE53dUhHdEQrUTE1cDk1T25janBndjl6RngrWVRQ TWRDVEImZWYrL25hejZTd2tnL2swRDFxWHY1UmE2amFPMU5ZVnBDTkVaempscDJwV1IKNmJaNkl5 VlpSVXAvWUJLZkVpKy8yOVpxTU5Cc2tQY0NxSjk1LOIvRzE=) (Letöltés ideje: 2021.10.28.)

⁴⁵ Forrás: ld. 42. sz. lábjegyzet

⁴⁶ Megjegyzendő, hogy a Bűnügyi Statisztikai Rendszer egyáltalán nem gyűjt adatot a jelen tanulmányhoz kapcsolódó kulcsszavak („katonai rádió”, „hírközlési eszköz”, „katonai hírközlési eszköz”, „muzeális rádió”, „muzeális hírközlési eszköz”) tekintetében, ezek nem szerepelnek az elkövetés eszközeként, illetve az elkövetés tárgyaként sem. A haditechnikai termék vagy szolgáltatás tekintetében jelen tanulmányhoz kapcsolódóan kizárólag az „egyéb katonai célú felhasználásra szánt termék” szerepel, amely ugyanakkor nem került pontosításra, hogy milyen eszközöket foglal magában, tehát jelen esetben statisztikai adatként sem értelmezhető.

Forrás:

https://bsr-sp.bm.hu/SitePages/ExcelMegtekinto.aspx?ExcelName=/BSRVIR/BSR%20ENy%c3%9cBS%2718%20Sz%c3%b3t%c3%a1rak%202021.07.08_ver20210913105041.xlsx&Token=dWlaOEVTU2hLN11VcW1tVDdsTUwyR TN3L1ZsQU82ZjRYRU52a0tydDdIRitkdjZvMWFQa0ViQVZ3ZIUyMDNWckp2Z1ZLWkZwUkw4cGIXZG1 nY2RYS2tUbGczbmFqUFJpZ09KMG5rYVE1TUUvcXhBUUNWdTFqZEcvY2VXbzVacGo= (Letöltés ideje: 2021.10.28.)

technikai fejlődést és ennek eredményeként minden olyan muzeális katonai rádió, amely kifejezetten katonai célra lett fejlesztve, de technikailag elavultnak tekinthető, ugyanolyan haditechnikai terméknek tekinthető, mint egy mai és modern katonai rádió, függetlenül működőképességétől, illetve hírközlésre való alkalmasságától. Ennek eredményeként pedig a hatáskörrel rendelkező hatóságok kötelesek ezen rendelkezéseknek megfelelően eljárni és adott esetben büntetőeljárás lefolytatását kezdeményezni, amikor magánszemélyek egymás között kereskednének muzeális katonai rádiókkal, mint bármilyen más, nem haditechnikai terméknek minősülő termékkel.

Véleményem szerint – figyelemmel a jelen tanulmányban írottakra – mindenképp célszerű lenne a vonatkozó jogszabályokat módosítani és a muzeális katonai rádiókra vonatkozóan egy olyan szabályozást alkotni vagy hatósági iránymutatást készíteni, amely lehetővé tenné ezen eszközöknek a megfelelő formában biztosított kereskedelmét és biztosítani az ilyen eszközöket gyűjtő személyeknek a muzeális katonai rádiók megfelelő kereskedelmét.

FELHASZNÁLT IRODALOM

- Minkó-Miskovics-Szabó 2021. A polgári és haditechnikai felhasználású eszközök szabályozásának hazai és nemzetközi kérdései, *Belügyi Szemle*, 2021. (69), 817–834.
- Minkó-Miskovics 2021. A (lő)fegyver fogalmának változásai az 1961-es, az 1978-as és a 2012-es büntető törvénykönyvekben, *Belügyi Szemle*, 2021., (69) 3. különszám, 108–125.
- Elek 2018. Haditechnikai termékkel vagy szolgáltatással visszaélés és a Kettős felhasználású termékkel visszaélés (Btk. 329–330. §). In: Európai és Nemzetközi hatások a büntetőjogban, szerk. Elek Balázs – Horváth-Tóth Imola – Rozsnyai Balázs – Somogyi Gábor – Somogyi Zoltán, 209–209. Debrecen.
- A Tanács 2008/944/KKBP közös álláspontja (2008. december 8.) a katonai technológia és felszerelések kivitelének ellenőrzésére vonatkozó közös szabályok meghatározásáról
- Az Európai Unió közös katonai listája a Tanács által 2022. február 21-én elfogadva (a katonai technológia és felszerelések kivitelének ellenőrzésére vonatkozó közös szabályok meghatározásáról szóló 2008/944/KKBP tanácsi közös álláspont által szabályozott eszközök)
- Az Európai Parlament és a Tanács 2009/43/EK irányelve (2009. május 6.) a védelmi vonatkozású termékek Közösségen belüli transzferére vonatkozó feltételek egyszerűsítéséről
- A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény
- A haditechnikai termékek gyártásának és a haditechnikai szolgáltatások nyújtásának engedélyezéséről szóló 2005. évi CIX. törvény
- Az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény
- A Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) kormányrendelet
- A haditechnikai tevékenység engedélyezésének és a vállalkozások tanúsításának részletes szabályairól szóló 156/2017. (VI. 16.) Korm. rendelet

A nem polgári célú frekvenciagazdálkodás körébe tartozó rádióberendezésekről szóló 7/2017. (VII. 28.) NMHH rendelet

39. BK vélemény A hasonló jellegű bűncselekmények az üzletszerűség megállapításánál

37. BK vélemény Az üzletszerűen elkövetett bűncselekményekről

Fővárosi Bíróság 10.B. 1217/2010/9.

Miskolci Törvényszék 8.B.1119/2011/74.

Fővárosi Bíróság 4.B.255/2009/82.

Fővárosi Ítéltábla 4. Bhar.280/2018/6.

Az Innovációs és Technológiai Minisztérium JHÁT/97491-3/2021-ITM. iktatószámú válasza;

A Belügyminisztérium BM/12930-1-2021. iktatószámú válasza;

Rádiócsövek. Rádiócsőgyártás Magyarországon.

http://www.radiomuseum.hu/radiocso_m.html (Letöltés ideje: 2022. április 4.)

Eladó katonai rádió.

<https://www.jofogas.hu/magyarorszag?q=katonai%20r%C3%A1di%C3%B3>

(Letöltés ideje: 2022.03.24.)

Katonai rádió eladó. <https://www.vatera.hu/gyujtemeny/militaria/egyenruhak-es-tartozekok/felszereselek-hasznalati-targyak/index-c2945.html?q=Katonai+r%C3%A1di%C3%B3+elad%C3%B3&qt=1&td=on>

(Letöltés ideje: 2022.03.24.)

Katonai rádió. <https://hasznaltcuccok.com/?page=1&q=katonai+r%C3%A1di%C3%B3>

(Letöltés ideje: 2022.03.24.)

Eljárási tájékoztató az általános rádióengedély kérelmezéséről és kiadásáról nem polgári célú eljárásban.

https://nmhh.hu/cikk/1519/Eljarasi_tajekoztato_az_altalanos_radioengedely_kerelm-ezeserol_es_kiadasarol_a_nem_polgari_celu_eljarasban (Letöltés ideje:

2022.03.24.)

„A rádiók a gyermekkori álom beteljesedését jelentik” – Százharmincegy muzeális rádió Tardoson. <https://kepmas.hu/hu/radiok-gyermekekori-almom-beteljesedeset-jelentik-szazharmincegy-muzealis-radio-tardoson> (Letöltés ideje: 2022. március 23.)

Mechanikai Laboratórium. <https://itf.njszt.hu/intezmeny/ml> (Letöltés ideje: 2022. március 23.)

Gyanúsított lett az UD Zrt. vezetője.

https://24.hu/belfold/2009/09/01/gyanusított_lett_ud_zrt/?utm_source=mandiner&utm_medium=link&utm_campaign=mandiner_201605 (Letöltés ideje: 2022.03.24.)

NAV-nyomozók jártak Mészáros Lőrinc birtokán

<https://atlatszo.hu/kozugy/2021/06/16/nav-nyomozok-jartak-meszaros-lorinc-birtokan/> (Letöltés ideje: 2022.03.24.)

Örizzetben a francia idegenlégiós.

http://hir6.hu/cikk/12976/080711_orizetben_a_francia_idegenlegios (Letöltés ideje: 2022.03.24.)

<https://bsr->

sp.bm.hu/SitePages/ExcelMegtekinto.aspx?ExcelName=/BSRVIR/Regisztr%c3%a1lt%20b%c5%b1ncselekm%c3%a9nyek_ver20211006043159.xlsx&Token=SIJrZzc4TE53dUhHdEQrUTE1cDk1T25janBndjl6RngrWVRQTWrdVelmZWYrL25hejZTd2tnL2swRDFxWHY1UmE2amFPMU5ZVnBDTkVaempscDJwV1IKNmJaNkI5VlpSVXAvWUJLZkVpKy8yOVpxTU5Cc2tQY0NxSjk1L0IvRzE= (Letöltés ideje: 2021.10.28.)

<https://bsr->

sp.bm.hu/SitePages/ExcelMegtekinto.aspx?ExcelName=/BSRVIR/Regisztr%c3%a1lt%20b%c5%b1ncselekm%c3%a9nyek%20sz%c3%a1ma%20az%20elk%c3%b6vet%c3%a9s%20helye%20szerint_ver20180713094758.xlsx&Token=WHFuVDcrUU1ZeWtwcldqNkZHUfppMTITRVNnalVzaU5ITTh1WTFrS29tTGswS0UxdkRRcjFD S040aTNmaDRVeFdoRG1TOctaR000VHIYb09uVW9UZ0VSMmNJM2p4cFdXSmpmNXdNS3g4QWEyOVB0Q1Y0akdmZ3pKbIJBNOIiQjA= (Letöltés ideje: 2021.10.28.)

<https://bsr->

sp.bm.hu/SitePages/ExcelMegtekinto.aspx?ExcelName=/BSRVIR/BSR%20ENy%c3%9cBS%2718%20Sz%c3%b3t%c3%a1rak%202021.07.08_ver20210913105041.xlsx&Token=dWlaOEVTU2hLN11VcW1tVDdsTUwyRTN3L1ZsQU82ZjRYRU52a0tydDdIRitkdjZvMWFQa0ViQVZ3ZIUyMDNWckp2Z1ZLWkZwUkw4cGlXZG1nY2RYS2tUbGczbmFqUFJpZ09KMG5rYVE1TUUvcXhBUUNWdTFqZEcvY2VXbzVacGo= (Letöltés ideje: 2021.10.28.)